

RANGOS DARBŲ SUTARTIES BENDROJI DALIS

1. Sutartyje naudojamos sąvokos

- 1.1. Sutarties BD didžiąja raide rašomos sąvokos turės žemiau apibrėžtas reikšmes, jei Sutarties BD nenurodyta arba iš konteksto nėra aišku kitaip:
 - 1.1.1. **Aktas** – perdavimo–priėmimo aktas, pasirašomas abiejų Sutarties Šalių, kuriame nurodomi Rangovo faktiškai atlikti ir Užsakovui perduodami Darbai (ar jų dalys).
 - 1.1.2. **Darbai** – visi Sutarties ir (ar) teisės aktų reikalavimus atitinkantys darbai (ar jų dalys), kurie patenka į Sutarties BD 4 dalyje nurodytą Darbų apimtį, įskaitant, tačiau ne tik jiems atlikti Rangovo naudojamas Medžiagas, Įrenginius ir atliktų Darbų rezultata.
 - 1.1.3. **Darbų atlikimo terminas** – Sutarties SD nurodytas terminas, per kurį turi būti atlikti, užbaigti ir Užsakovui perduoti visi Sutartyje nurodyti Darbai.
 - 1.1.4. **Darbų kaina** – Sutarties SD nurodyta kaina, kuri negali būti viršyta Sutarties galiojimo laikotarpiu (išskyrus atvejus, kai numatomas Darbų kainos perskaičiavimas) ir kurią Užsakovas moka Rangovui už atliktus Darbus, įskaitant visas su Darbų atlikimu susijusias išlaidas ir mokesčius. Į Darbų kainą PVM nėra įskaitomas.
 - 1.1.5. **Darbų vieta** – Užsakovo Rangovui Sutarties nustatyta tvarka perduota Darbų vykdymo vieta, kurioje atliekami Darbai.
 - 1.1.6. **Įrenginiai** – Rangovo Pasiūlyme ir (ar) Pirkimo sąlygose detalizuoti (jei nurodomi) bet kokie įrenginiai, įranga, prietaisai, mechanizmai, programos, produktai, kurių kaina yra įskaičiuota į Darbų kainą ir kuriuos Rangovas naudoja Darbams atlikti, ir (ar) kurie turi būti perduoti Užsakovui pagal Sutartį, ir (ar) kurie naudojami Darbuose (įskaitant, tačiau ne tik statybos produktus).
 - 1.1.7. **Nenugalima jėga** – aplinkybės, kurių Šalis negali kontroliuoti, protingai numatyti Sutarties sudarymo metu, negali užkirsti kelio šių aplinkybių ar jų pasekmių atsiradimui bei nėra prisiėmusi rizikos dėl tokių aplinkybių atsiradimo.
 - 1.1.8. **Pasiūlymas** – dokumentai, kurie suprantami taip, kaip nurodyta Pirkimo sąlygose.
 - 1.1.9. **Medžiagos** – Rangovo Pasiūlyme ir (ar) Pirkimo sąlygose detalizuotos įvairios medžiagos, gaminiai ir kitos priemonės, kurių kaina yra įskaičiuota į Darbų kainą ir kurias Rangovas naudoja Darbams atlikti, ir (ar) kurias Rangovas perduoda Užsakovui pagal Sutartį, ir (ar) kurios naudojamos Darbuose (įskaitant, tačiau ne tik statybos produktus), ir kurios nėra laikomos Įrenginiais.
 - 1.1.10. **Pirkimo dokumentai** – dokumentai, kurie suprantami taip, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme (toliau – **VPĮ**).
 - 1.1.11. **Pirkimo sąlygos** – Užsakovo vykdytų viešojo pirkimo procedūrų metu pateiktų dokumentų visuma, kuriais vadovaujantis Rangovas pateikė Pasiūlymą.
 - 1.1.12. **Rangovas** – Sutarties Šalis, kuri įsipareigoja atlikti ir užbaigti Darbus Sutartyje nustatyta tvarka ir terminais. Rangovo sąvoka taip pat apima ir Rangovo Subrangovus, darbuotojus ir kitus teisėtais pagrindais Rangovo Darbų atlikimui pasitelktus asmenis, jei Sutartyje nėra numatyta kitaip.
 - 1.1.13. **Sąskaita** – pagal Aktus (jei pasirašomi) Rangovo išrašoma ir Užsakovui pateikiama PVM sąskaita faktūra ar sąskaita faktūra (jeigu Rangovas nėra PVM mokėtojas) už Rangovo tinkamai, kokybiškai ir laiku atliktus Darbus.
 - 1.1.14. **Subrangovas** – ūkio subjektas, nurodytas Rangovo pasiūlyme ir (ar) Sutarties SD, kuris pagal rašytinį ir galiojantį sandorį su Rangovu yra Rangovo pasitelkiamas atlikti Sutartyje nurodytus Darbus.
 - 1.1.15. **Sutarties BD** – Sutarties bendroji dalis, kuri yra sudėtinė ir neatskiriama Sutarties dalis, nustatanti bendrąsias Sutarties nuostatas.

- 1.1.16. **Sutarties SD** – Sutarties specialioji dalis, kuri yra sudėtinė ir neatskiriama Sutarties dalis, nustatanti specialiąsias Sutarties nuostatas.
- 1.1.17. **Sutartis** – tarp Šalių sudaryta Sutartis dėl Darbų atlikimo, susidedanti iš Sutarties BD **Klaida! Nerastas nuorodos šaltinis.** punkte nurodytų dokumentų.
- 1.1.18. **Šalis** – Rangovas ir Užsakovas kiekvienas atskirai, o **Šalys** – Rangovas ir Užsakovas abu kartu.
- 1.1.19. **Techninė specifikacija** – dokumentas, kuris suprantamas taip, kaip nurodyta Pirkimo sąlygose.
- 1.1.20. **Veiklų sąrašas** – Darbų grupių (etapų) žiniaraštis, užpildytas Rangovo siūlomomis Darbų kainomis. Veiklų sąrašas nurodo pagrindines Darbų, apibrėžtų Techninėje specifikacijoje, veiklas ir joms priskirtinas sumas.
- 1.1.21. **Užsakovas** – Kauno rajono savivaldybės administracija.

2. Sutarties struktūra ir aiškinimas

- 2.1. Sutarties aiškinimo ir taikymo tikslais nustatoma tokia Sutarties dokumentų (su priedais, jei pridedami) prioriteto tvarka: (1) Sutarties SD; (2) Techninė specifikacija; (3) Sutarties BD; (4) Darbų vykdymo grafikas; (5) Rangovo pasiūlymas/Veiklų sąrašas; (6) kiti Pirkimo dokumentai. Tuo atveju, jei tarp šiose Sutarties BD punkte nurodytų dokumentų būtų neatitikimų ar prieštaravimų, dokumentai bus aiškinami pagal jų pirmumą, pagal kurį jie yra išvardinti.
- 2.2. Jei šioje Sutarties BD nenurodyta kitaip, žodžiai, vartojami vienaskaita, taip pat reiškia ir daugiskaitą, vienos giminės žodžiai apima ir bet kurios kitos giminės atitinkamus žodžius, žodžiai, reiškiantys asmenį, apima tiek juridinius, tiek ir fizinius asmenis, o nuoroda į visumą taip pat reiškia nuorodą ir į jos dalį, ir (kiekvieną konkrečiu atveju) atvirkščiai. Žodžiai „susitarti“, „susitarė“, „susitarimas“ reiškia, kad atitinkamas susitarimas Šalių turi būti įformintas raštu, o „raštu“ reiškia visas Sutarties dokumentuose nustatytas taisykles, taip pat bet kurios Šalies sudarytus popierinius ir (ar) elektroninius dokumentus bei bet kokius Sutartyje nurodytomis komunikacijos priemonėmis kitai Šaliai pateiktus dokumentus.

3. Sutarties objektas

- 3.1. Rangovas įsipareigoja savo rizika, sąskaita ir atsakomybe, Sutartyje nurodytomis sąlygomis ir terminais atlikti Sutarties SD nurodytus Darbus, kurie detalizuoti Techninėje specifikacijoje, ir perduoti šių Darbų rezultatą Užsakovui, o Užsakovas įsipareigoja priimti tinkamai ir laiku atliktus, užbaigtus Darbus ir sumokėti Darbų kainą Sutartyje nurodytomis sąlygomis ir tvarka.
- 3.2. Vykdydamos Sutartį Šalys įsipareigoja laikytis visų joje nurodytų sąlygų, taip pat Lietuvos Respublikos ir joje galiojančių Europos Sąjungos (toliau – **ES**) ir kitų Sutarties vykdymui taikytinų teisės aktų reikalavimų.
- 3.3. Sutartis bus laikoma tinkamai įvykdyta, kuomet Rangovas atliks ir perduos visus pagal Sutartį privalomus atlikti Darbus (įskaitant Darbų rezultato perdavimą), bei bus įvykdytos statybos užbaigimo procedūros (jei pagal Sutartį jos turi būti atliekamos).

4. Darbų apimtys ir Darbų pakeitimai

- 4.1. Visi Sutarties SD nurodyti Darbai, kuriuos Rangovas turi atlikti, užbaigti ir perduoti Užsakovui, detalizuojami Techninėje specifikacijoje. Darbai atliekami pagal Sutarties BD, Sutarties SD ir Techninėje specifikacijoje nustatytą tvarką ir sąlygas.
- 4.2. Į Rangovo atliekamų Darbų apimtį įeina visų Darbams atlikti bei Sutartyje nurodytiems įsipareigojimams įvykdyti reikalingų Medžiagų, Įrenginių, dokumentų, draudimo, personalo,

transporto ir kitų priemonių, prekių bei paslaugų, leidimų, sutikimų, pritarimų ar kitų Darbams vykdyti būtinų dokumentų ar prekių įsigijimas ir apmokėjimas, išskyrus atvejus, kai Sutartyje aiškiai nurodyta, kad juos savo sąskaita įsigyja Užsakovas.

- 4.3. Darbus Rangovas turi atlikti pagal Sutartyje ir galiojančiuose teisės aktuose nustatytus reikalavimus, o jei tokie reikalavimai nenurodyti – pagal visuotinai pripažįstamus profesinius standartus bei praktiką.
- 4.4. Išlaidos, susijusios su Sutarties BD **Klaida! Nerastas nuorodos šaltinis.** ir **Klaida! Nerastas nuorodos šaltinis.** punktuose minėtų Rangovo veiksmų atlikimu, yra įskaičiuotos į Darbų, Medžiagų, Įrenginių kainą, t. y. Užsakovas šių išlaidų Rangovui nekompensuoja.
- 4.5. Jeigu Rangovas pradėjęs vykdyti Darbus nustatys, kad Darbų apimtys yra didesnės ar mažesnės nei nustatyta Techninėje specifikacijoje ar Rangovo pateiktose lokalinėse sąmatose, Rangovas privalo Sutarties SD nustatyta tvarka ir terminu informuoti Užsakovą.
- 4.6. Rangovas privalo atlikti ir Sutartyje nenurodytus Darbus, kurie yra būtini tinkamam Sutarties vykdymui, t. y. tam, kad visi Darbai būtų užbaigti ir atlikti tinkamai bei laiku ir kuriuos Rangovas objektyviai turėjo ir galėjo numatyti iki Sutarties sudarymo, susipažinęs su visais Sutarties dokumentais, teisės aktų reikalavimais ir (ar) situacija rinkoje.
- 4.7. Jei Darbų apimtys neatitinka (t. y. faktinis kiekis skiriasi nuo orientacinių (projektinių) kiekių (skaičiuojant pinigine verte)) daugiau kaip 15 proc., skaičiuojant nuo pradinės Sutarties vertės, visi darbai, viršijantys 15 proc. ribą, turi būti atsisakomi ir (ar) įsigijami taikant kiekio (apimties) keitimo sąlygas, nurodytas Metodikos¹ III skirsnyje. Tokių darbų vertės nustatymo, teikimo ir tvirtinimo procedūra atliekama analogiškai kaip pagal Pakeitimų procedūrą, nurodytą 18.9-18.17 punktuose (Sutarties keitimas).
- 4.8. Darbai, kurie nėra numatyti Techninėje specifikacijoje, galės būti vykdomi ir apmokami tik Šalims sudarius rašytinį susitarimą dėl papildomų Darbų atlikimo, kuris laikomas neatskiriama Sutarties dalimi. Šiuo atveju, kai Darbų apimtys yra didesnės nei nustatyta Techninėje specifikacijoje, t. y. reikalingas Techninėje specifikacijoje nenumatytų Darbų atlikimas, Rangovas patvirtina ir garantuoja, jog Užsakovo nustatyta tvarka ir terminais Užsakovui pateiks visus ir bet kokius Užsakovo iš Rangovo reikalaujamus dokumentus, kurie susiję su papildomų Darbų atlikimu ir kuriais remiantis Užsakovas įvertins papildomų Darbų reikalingumą.
- 4.9. Tuo atveju, jei Darbų apimtys yra mažesnės nei nustatyta Techninėje specifikacijoje, Darbų gali būti atsisakoma tik Šalims sudarius rašytinį susitarimą dėl Darbų atsisakymo arba tik tuo atveju, jei Užsakovas Rangovui pateikia rašytinį nurodymą dėl Darbų atsisakymo (jį nevykdymo).
- 4.10. Sutarties BD **Klaida! Nerastas nuorodos šaltinis.-Klaida! Nerastas nuorodos šaltinis.** punktuose numatytas ar kitoks Darbų pakeitimas gali būti atliekamas bet kuriuo metu iki Darbų užbaigimo be atskiros Sutarties keitimo. Šiuo atveju Šalys, nustatydamos šiame punkte minėtų Darbų kainą ir (ar) kitus su tokių Darbų pakeitimu, atlikimu ir (ar) kitus susijusius įsipareigojimus, privalo vadovautis Sutartyje, teisės aktuose, įskaitant, tačiau ne tik Metodikoje² nustatytais įpareigojimais.

5. Darbų vieta ir Darbų sauga

- 5.1. Užsakovas suteikia teisę nustatytu terminu Rangovui naudotis Darbų atlikimui reikalinga Darbų vieta, t. y. žemės sklypu (ar jo dalimi), kuris priklauso Užsakovui nuosavybės teise ar

¹Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-95 patvirtinta Kainodaros taisyklių nustatymo metodika (toliau – Metodika).

² Kainodaros taisyklių nustatymo metodiką, patvirtinta Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-95 „Dėl Kainodaros taisyklių nustatymo metodikos patvirtinimo“ (su visais vėlesniais papildymais ir pakeitimais).

Užsakovo yra valdomas nuomos teise ar kitu teisėtu pagrindu. Rangovui Darbų vieta perduodama Šalims pasirašant Darbų vietos perdavimo–priėmimo aktą (po 1 (vieną) vienodą teisinę galią turintį egzempliorių kiekvienai Šaliai). Jei Sutartyje Darbų vietos naudojimo sąlygų Rangovui nepakanka Darbams atlikti, Darbų atlikimui trūkstama vieta Rangovas pasirūpina pats savo lėšomis.

- 5.2. Užbaigus Darbus Rangovas privalo grąžinti Darbų vietą į iki Darbų atlikimo buvusią būklę, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių to negalima padaryti. Darbų vieta grąžinama Šalims pasirašant Darbų vietos perdavimo–priėmimo (grąžinimo) aktą (po 1 (vieną) vienodą teisinę galią turintį egzempliorių kiekvienai Šaliai).

5.3. **Sauga Darbų vietoje ir kitoje Darbų vykdymo teritorijoje:**

- 5.3.1. Rangovas Darbų vykdymo, užbaigimo ir jų defektų taisymo metu privalo užtikrinti ir pilnai atsako už savo darbuotojų, kitų įgaliotų asmenų, taip pat kitų trečiųjų asmenų, esančių Darbų vietoje ir kitoje Darbų vykdymo teritorijoje, saugumą ir turi garantuoti galiojančių Teisės aktų nustatytą saugos darbe reikalavimų besąlygišką laikymąsi.

5.4. **Darbų vykdymo metu Rangovas Darbų vietoje ar kitoje Darbų vykdymo teritorijoje privalo:**

- 5.4.1. Užtikrinti Darbų vietos (ar kitos Darbų vykdymo teritorijos) tinkamą būklę, ją naudoti tik Darbų atlikimui, užtikrinti ir garantuoti – darbuotojų ir darbų saugos, gaisrinės saugos, techninės saugos, civilinės saugos ir aplinkos apsaugos reikalavimų (toliau – **Sauga**) laikymąsi (Rangovas užtikrina, kad šių reikalavimų laikysis jo darbuotojai, Subrangovai (jo darbuotojai), kiti asmenys, už kurių veiksmus atsako Rangovas), Darbų vietos (ar kitos Darbų vykdymo teritorijos) bei joje esančio, Užsakovui ir (ar) tretiesiems asmenims priklausančio turto saugumą, teisėtą ir saugų darbą, įskaitant, tačiau ne tik teisės aktų reikalaujamų ženklų, aptvėrimų įrengimą, bet kokių nereikalingų ir Darbų vykdymui trukdančių medžiagų, įrenginių, atliekų ar kitų bet kokių kliuvinių pašalinimą bei vykdyti kitus Sutartyje ir (ar) teisės aktuose numatytus saugos reikalavimus;
- 5.4.2. Siekiant užtikrinti aplinkos apsaugos reikalavimų įgyvendinimą, Rangovas įsipareigoja: savo sąskaita apsirūpinti konteneriais (indais, pakuotėmis) pavojingoms statybos atliekoms laikyti; statybos atliekas tvarkyti, rūšiuoti ir laikyti laikydamasis Lietuvos Respublikoje galiojančių teisių aktų normų ir reikalavimų.
- 5.4.3. Užtikrinti laisvą Užsakovo atstovo ir (ar) kitų jo nurodytų asmenų patekimą į Darbų vietą (ar kitą Darbų vykdymo teritoriją), sudaryti tinkamas sąlygas Užsakovui ar jo nurodytiems asmenims atlikti kitus Darbų vietoje reikalingus atlikti darbus, kurių Rangovas neatlieka.

5.5. **Darbų vykdymo metu Darbų vietoje Rangovas turi teisę:**

- 5.5.1. Pateikti, iškrauti, priimti ir sandėliuoti bei saugoti Darbams reikalingus Įrenginius, Medžiagas ir techniką, taip pat įrengti laikinus statinius (prieš tai gavęs Užsakovo rašytinį sutikimą), kurie reikalingi Darbams atlikti ir Įrenginiams, Medžiagoms saugoti ar Darbams organizuoti (už šio turto praradimą, sugadinimą, sunaikinimą ir (ar) bet kokią kitą neigiamą poveikį atsakomybė tenka Rangovui).

6. **Darbų atlikimo terminai ir Darbų vykdymas**

- 6.1. Rangovas visus Darbus turi atlikti ir užbaigti per Darbų atlikimo terminą, kuris nurodytas Techninėje specifikacijoje ir (ar) Sutarties SD.
- 6.2. Darbai turi būti atliekami pagal Šalių patvirtintą grafiką (toliau – **Grafikas**). Grafike nustatyti terminai gali būti keičiami rašytiniu Šalių susitarimu, tačiau nekeičiant Sutarties BD **Klaida!**

Nerastas nuorodos šaltinis. punkte nustatyto termino. Grafiką Rangovas turi parengti ir pateikti Užsakovui suderinimui per Sutarties SD nustatytą terminą.

- 6.3. Rangovas atsakingas už Darbų vykdymo grafiko parengimą ir suderinimą su Užsakovu per SD 3.1 punkte nurodytą terminą. Darbai turi būti atliekami pagal Grafiką, Rangovas Darbus turi organizuoti taip, kad jie būtų atlikti atitinkamais Grafike nurodytais terminais. Jei atitinkamo etapo įvykdymo terminas nenurodytas, bus laikoma, kad etapą Rangovas turi užbaigti per Darbų atlikimo terminą.
- 6.4. Grafikas gali būti keičiamas (tikslinimas), įskaitant, tačiau ne tik jame nurodytų Darbų vykdymo eigą (Darbų eiliškumą), tik Šalims raštu patvirtinus Grafiko pakeitimus. Grafiko keitimas jokiais atvejais nėra laikomas Sutarties sąlygų pakeitimu. Grafiko keitimas neatleidžia Rangovo nuo atsakomybės už Sutarties sąlygų laikymąsi.
- 6.5. Darbų atlikimo terminas gali būti pratęstas rašytiniu Šalių susitarimu tik dėl aplinkybių, kurios nepriklauso nuo Rangovo, taip pat dėl:
- 1) išskirtinai nepalankių gamtinių sąlygų (taikoma Darbams, kurių kokybė priklauso nuo gamtinių sąlygų), kurios buvo nenumatomos arba kurių joks patyręs rangovas nebūtų galėjęs tikėtis ir tai įvertinti;
 - 2) Pakeitimų, atliekamų vadovaujantis Sutarties sąlygų 18 skyriaus nuostatomis;
 - 3) bet kokio vėlavimo, kliūčių ar trukdymų, sukeltų arba priskiriamų Užsakovui arba Užsakovo personalui, arba tretiesiems asmenims.
- 6.6. Šalys įsipareigoja nedelsiant raštu informuoti viena kitą apie Sutarties BD **Klaida! Nerastas nuorodos šaltinis.** punkte nurodytų aplinkybių atsiradimą. Tokiu atveju Darbų atlikimo terminai gali būti keičiami (pratęsiami) ne ilgiau nei tęsiasi minėtame punkte nurodytos aplinkybės.
- 6.7. Užsakovas raštu dėl pasikeitusių aplinkybių, kai dėl jų negalima tęsti Darbų ir, kai jos tampa žinomos po Sutarties sudarymo ir, kai Rangovas nebuvo prisiėmęs jų atsiradimo rizikos, gali bet kada nurodyti Rangovui sustabdyti visų Darbų vykdymą, nurodydamas (jeigu įmanoma) sustabdymo trukmę dienomis.

Aplinkybės, dėl kurių gali būti stabdomi darbai, yra:

1. papildomi archeologiniai tyrinėjimai, kurie nebuvo numatyti, bet kuriuos būtina atlikti;
2. papildomos projektavimo paslaugos (kai Darbai buvo perkami pagal techninį projektą), be kurių negalima užbaigti Sutarties;
3. vėluojama perduoti dalį statyb vietės (rekonstruojamame pastate dar veikia įstaigos ir pan.);
4. trečiųjų šalių įtaka;
5. sustabdytas finansavimas arba trūksta finansavimo;
6. laiku neatlaisvinta Darbų vieta;
7. būtinas papildomas laikas įvykdyti papildomų Darbų viešąjį pirkimą;
8. laiku nepateikta įranga, kurią privalo pateikti Užsakovas;
9. bet koks nenumatomas gamtos jėgų veikimas, kurio joks patyręs rangovas nebūtų galėjęs tikėtis;
10. fizinės kliūtys arba kitos nei klimatinės fizinės sąlygos, su kuriomis vykdant darbus susidurta Statyb vietėje, ir tų kliūčių ar sąlygų Rangovas nebūtų galėjęs pagrįstai numatyti;
11. bet koks uždelsimas ar sutrikimas dėl Pakeitimo;
12. kitos aplinkybės, kurios nebuvo žinomos pirkimo vykdymo metu ir su kuriomis susidurtų bet kuris rangovas;
13. technologinė pertrauka nuo gruodžio 15 d. iki kovo 15 d. (jei oro sąlygos leidžia, su techninės priežiūros atskiru pritarimu darbai gali būti stabdomi vėliau ir pradėdami vykdyti anksčiau nei sutartyje nurodytos technologinės pertraukos datos).

Sustabdyti Darbai neatliekami iki Darbų vykdymo atnaujinimo. Užsakovui nurodant raštu Darbai atnaujinami išnykus aplinkybėms, dėl kurių jie buvo sustabdyti. Atnaujinus darbų vykdymą darbai atliekami per jiems likusį laikotarpį (laiką), kuris buvo likęs iki sustabdymo.

7. Darbų kokybė, Rangovo kvalifikacija

- 7.1. Jei Rangovo kvalifikacija dėl teisės verstis atitinkama veikla nebuvo tikrinama arba tikrinama ne visa apimtimi, Rangovas Užsakovui įsipareigoja, kad Sutartį vykdys tik tokią teisę turintys asmenys.
- 7.2. Darbai, jų kokybė, Rangovo personalas turi atitikti kokybės ir (ar) atitinkamus kvalifikacinius reikalavimus, kurie nurodyti Techninėje specifikacijoje ir kituose prie Sutarties pridedamuose dokumentuose. Medžiagų, Įrenginių ir (ar) bet kokių kitų Darbų atlikimui naudojamų gaminių kokybė turi atitikti galiojančių teisės aktų reikalavimus ir turėti galiojančius sertifikatus (jei taikomi).
- 7.3. Rangovas Užsakovui kartu su Sutarties BD **Klaida! Nerastas nuorodos šaltinis.** punkte nurodytais atitinkamais dokumentais turi pateikti Rangovo ir jo personalo kvalifikaciją patvirtinančius duomenis (jei Pirkimo metu kvalifikacija buvo tikrinama). Rangovas privalo užtikrinti, kad lygiavertė jo ir (ar) jo personalo kvalifikacija būtų užtikrinama visą Sutarties galiojimo laikotarpį. Rangovas, Užsakovui pareikalavus, per Užsakovo nustatytą terminą privalo pateikti Užsakovui pakankamus įrodymus, jog jis turi visus pagal teisės aktų reikalavimus būtinus Darbų atlikimui leidimus, atestatus, licencijas ir (ar) kitus teisės aktų nustatytus dokumentus.
- 7.4. Rangovas garantuoja, jog Darbų perdavimo – priėmimo metu ir bet kuriuo metu po to (visą kokybės garantijos terminą, jei taikomas) Darbai atitiks Sutartyje nustatytus reikalavimus, jie bus atlikti kokybiškai, be klaidų, kurios panaikintų ar sumažintų Darbų ar jų rezultato tinkamumą įprastam naudojimui. Tuo atveju, jei Užsakovui pradėjus naudoti Darbo rezultatus paaiškėja, kad šiame punkte nurodyta Rangovo pareikšta garantija neatitinka tikrovės, Rangovas įsipareigoja atlyginti visą Užsakovo ar trečiųjų asmenų patirtą žalą. Rangovas bet kuriuo Sutarties vykdymo metu ar per kokybės garantijos terminą atsiradusius trūkumus privalo neatlygintinai pašalinti ne vėliau kaip per Sutarties SD numatytą terminą.
- 7.5. Jei Darbų trūkumai pastebimi po perdavimo–priėmimo momento, Užsakovas raštu apie tai informuoja Rangovą.
- 7.6. Rangovui per nustatytą terminą nepašalinus nustatytų Darbų trūkumų ar nekokybiškus Įrenginius ir (ar) Medžiagas nepakeitus kokybiškai: (1) Rangovas, Užsakovui pareikalavus, moka Užsakovui Sutarties SD nustatyto dydžio netesybas bei atlygina Užsakovo dėl to patirtus nuostolius tiek, kiek jų nepadengia netesybos; (2) Užsakovas turi teisę pašalinti trūkumus savo jėgomis ar pasitelkdamas trečiuosius asmenis, o Rangovas tokiu atveju apmoka Užsakovo patirtas trūkumų šalinimo išlaidas bei, Užsakovui pareikalavus, sumoka Sutarties SD nurodyto dydžio netesybas; (3) Užsakovas turi teisę naudotis kitomis Sutarties ir (ar) teisės aktų nustatytais teisinės gynybos priemonėmis.
- 7.7. Rangovas, atlikdamas Darbus, užtikrina darbuotojų ir darbų, gaisrinės, techninės, civilinės saugos ir aplinkos apsaugos bei kitų teisės aktų nustatytų reikalavimų, taikomų atliekant Darbus, laikymąsi.
- 7.8. Rangovas yra atsakingas už visus atliktų Darbų trūkumus nepriklausomai nuo to, ar jie buvo aptarti Darbų priėmimo metu, ar ne (t. y. tiek už akivaizdžius trūkumus, tiek už paslėptus trūkumus).

8. Darbų organizavimas (atstovai)

- 8.1. Visi svarbiausi Sutarties vykdymo klausimai sprendžiami per Sutarties SD nurodytus Šalių paskirtus atstovus arba šių atstovų nurodytus asmenis. Šalys patvirtina ir garantuoja, kad jų paskirti atstovai yra ir visą Sutarties galiojimo laiką bus įgalioti spręsti visus su Sutarties vykdymu susijusius klausimus, priimti sprendimus, išskyrus sprendimus dėl Sutarties pakeitimo ir (ar) nutraukimo. Šalis turi teisę pakeisti Sutarties SD nurodytus atstovus

(įskaitant jų kontaktinę informaciją), apie tai ne vėliau kaip per 2 (dvi) darbo dienas raštu informuodama kitą Šalį.

9. Darbų perdavimo–priėmimo tvarka

- 9.1. Darbų (įskaitant jų dalį) atlikimas (užbaigimas) įskaitant ir baigiamuosius bandymus (jei reikia) ir jų perdavimas fiksuojamas Rangovui ir Užsakovui pasirašant Aktą. Akte turi būti nurodyta Darbų pabaigos (jų atlikimo) data, laikas, įvardijami konkretūs atlikti (užbaigti) Darbai (jų pavadinimai) ir kita Darbus apibūdinanti informacija, kuri nėra nurodyta Sąskaitoje. Rangovas prieš pateikdamas Akto originalą Užsakovui, privalo Aktą suderinti su Užsakovu. Kartu su Aktu Rangovas Užsakovui pateikia visą atliktų Darbų dokumentaciją (jei ji turi būti rengiama). Aktas Šalių pasirašomas 2 (dviem) vienodą juridinę galią turinčiais egzemplioriais, po 1 (vieną) egzempliorių kiekvienai Sutarties Šaliai.
- 9.2. Užsakovas Aktą pasirašo per 5 (penkias) darbo dienas (jei Sutarties SD nėra nustatytas kitas terminas) nuo jo gavimo dienos arba per minėtą terminą (jei Sutarties SD nėra nustatytas kitas terminas) atsisako pasirašyti Aktą raštu nurodydamas Akto atmetimo argumentus. Užsakovas, atsisakydamas pasirašyti Aktą, grąžina Rangovui jo išrašytą ir Užsakovui pateiktą Sąskaitą, jei ji Užsakovui buvo pateikta. Akte nurodytus atliktų Darbų trūkumus Rangovas privalo pašalinti per Sutarties SD nurodytus terminus, jei Šalys nesusitaria kitaip. Užsakovas, pasirašydamas Aktą patvirtina, jog Darbai atlikti tinkamai (nėra akivaizdžių trūkumų) ir laiku, tačiau tai neatleidžia Rangovo nuo atsakomybės dėl vėliau paaiškėjusių trūkumų.
- 9.3. Darbų, t. y. jų rezultato nuosavybės teisė bei atsitiktinio žuvimo rizika Užsakovui pereina nuo visų tinkamo Darbų perdavimo Užsakovui pagal Sutartį momento.

10. Darbų kaina ir mokėjimo tvarka, Darbų kainos perskaičiavimas

- 10.1. Darbų kaina (taip pat Darbų įkainiai, jei taikomi) nurodyta Sutarties SD. Darbų kainą už visus tinkamai ir laiku atliktus, užbaigtus Darbus Užsakovas Rangovui arba Subtiekejui (jei pirkimo pobūdis leidžia ir tai numatyta SD) sumoka pagal Sutarties SD nurodyta tvarka ir terminais išrašytas Sąskaitas. Visi mokėjimai pagal šią Sutartį atliekami eurais, jei Sutarties SD nenumatyta kitaip.
- 10.2. Subtiekęjas, norėdamas, kad Užsakovas tiesiogiai atsiskaitytų su juo, pateikia prašymą Užsakovui ir inicijuoja Trišalės Sutarties sudarymą tarp Užsakovo, Rangovo ir Subtiekejo. Sutartis turi būti sudaryta ne vėliau kaip iki Užsakovo atsiskaitymo su Subtiekeju. Šioje Sutartyje nustatoma tiekėjo teisė prieštarauti nepagrįstiems mokėjimams, tiesioginio atsiskaitymo su Subtiekeju tvarka, atsižvelgiant į pirkimo dokumentuose ir Subtiekimu sutartyje nustatytus reikalavimus. Subtiekęjas prieš pateikdamas sąskaitą Užsakovui, turi ją raštiškai suderinti su Rangovu. Užsakovo atlikti mokėjimai Subtiekejui pagal jo pateiktas sąskaitas atitinkamai mažina sumą, kurią Užsakovas turi sumokėti Rangovui pagal Sutarties sąlygas ir tvarką. Rangovas, išrašydamas ir pateikdamas sąskaitas Užsakovui, atitinkamai į jas neįtraukia Subtiekejo tiesiogiai Užsakovui pateiktų ir Rangovo patvirtintų sąskaitų sumų. Tiesioginis atsiskaitymas su Subtiekeju neatleidžia Rangovo nuo jo prisiimtų įsipareigojimų pagal sudarytą Sutartį. Nepaisant nustatyto galimo tiesioginio atsiskaitymo su Subtiekeju, Rangovui Sutartimi numatytos teisės, pareigos ir kiti įsipareigojimai nepereina Subtiekejui. Atsiskaitymas su Subtiekeju vykdomas Sutarties SD nurodyta tvarka ir terminais, taikomais Rangovui. Jei dėl tiesioginio atsiskaitymo su Subtiekeju faktiškai nesutampa Rangovo ir Subtiekejo mokėtinos sumos, rizika tenka Rangovui ir neatitikimai pašalinami Rangovo sąskaita.

- 10.3. Darbų kaina yra fiksuota ir galutinė suma (jei Sutarties SD nėra nurodoma kitaip), į kurią įskaičiuotos visos su Darbų atlikimu susijusios tiesioginės bei netiesioginės išlaidos, mokesčiai ir rinkliavos (neįskaitant PVM), įskaitant, tačiau ne tik Įrenginių, Medžiagų, gaminių, įrankių ir kitų daiktų, reikalingų Sutarties vykdymui, įsigijimo išlaidas, išlaidas, susijusias su Sutartyje nurodytų ar Sutartimi susijusių dokumentų rengimu, derinimu, pateikimu, Sutarties sudarymu ir vykdymu ir visas kitas tiesiogines bei netiesiogines išlaidas, susijusias su Darbų atlikimu, bei bet kokių darbų, reikalingų Darbams atlikti ir Sutarčiai vykdyti, atlikimu, išskyrus atvejus, kai Sutartyje aiškiai nurodyta kitaip. Už Darbus, kuriuos Rangovas atlieka savavališkai nukrypdamas nuo Sutarties sąlygų, neapmokama. Rangovas prisiima visą riziką dėl to, kad ne nuo Užsakovo priklausančių aplinkybių padidės su Sutarties vykdymu susijusios Rangovo išlaidos ir Rangovui Sutarties vykdymas taps sudėtingesnis (jam padidės įsipareigojimų vykdymo kaštai). Aplinkybės, dėl kurių Rangovui yra padidėjusios išlaidos Rangovui ir (arba) Sutarties vykdymas yra tapęs sudėtingesnis nesuteikia teisės Rangovui sustabdyti Sutarties vykdymo ar atsisakyti Sutarties.
- 10.4. Užsakovas turi teisę sulaikyti Rangovui pagal Sutartį mokėtinas sumas, jei: (1) nustatomi bet kokie atliktų Darbų trūkumai, kurių objektyviai nebuvo įmanoma pastebėti Darbų perdavimo–priėmimo metu; (2) po Darbų perdavimo–priėmimo paaiškėja, kad Užsakovui dėl Rangovo kaltės padaryti nuostoliai; (3) Rangovas nevykdo kitų savo įsipareigojimų arba tampa akivaizdu, kad tinkami neįvykdys bet kurio Sutartyje nurodyto įsipareigojimo.
- 10.5. **Sutarties kaina Sutarties galiojimo metu nekeičiama, išskyrus šiame punkte nurodytais atvejais:**
- 10.5.1. pagal 18.12. papunktį įforminus Pakeitimą Sutarties kaina gali būti koreguojama papildomų/keičiamų/nevykdomų Darbų sumomis, sudarant susitarimą dėl Sutarties kainos koregavimo. Papildomų/keičiamų/nevykdomų Darbų kainos apskaičiuojamos žemiau pateikiamais būdais, nustatant aukščiau esančio būdo taikymo prioritetą, t. y. tik nesant galimybės taikyti aukščiau esantį būdą, gali būti taikomas žemiau esantis būdas:
- a) pritaikant Sutartyje numatytų Darbų kainą (jei Sutartyje nustatyti tam tikrų konkrečių darbų įkainiai), jei įmanoma:
- 1) pritaikant Sutartyje nurodytų darbų įkainius, arba
 - 2) išskaičiuojant kainos dalį iš Sutartyje numatyto įkainio, arba
 - 3) pritaikant Sutartyje numatytus panašių darbų įkainius. Panašius darbus turi pagrįsti ir nustatyti Užsakovas;
- b) įvertinus pagrįstas tiesiogines (darbo užmokesčio ir su juo susijusius mokesčius, statybos produktų ir įrengimų, mechanizmų sąnaudas) bei netiesiogines (pridėtinės, statybvietės, pelno) išlaidas pagal Metodikos priedo „Tiesioginių ir netiesioginių išlaidų apskaičiavimo taisyklės“ nuostatas.
- 10.5.2. padidėjus arba sumažėjus pridėtinės vertės mokesčio (PVM) tarifui Sutarties kaina atitinkamai didinama arba mažinama. Perskaičiavimas atliekamas įsigaliojus Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimui, kuriuo keičiamas mokesčio tarifas. PVM tarifas neatliktiems statybos darbams keičiamas (mažinamas ar didinamas) pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Perskaičiuota Sutarties kaina pradedama taikyti nuo Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo pakeitimo, kuriuo keičiamas šio mokesčio tarifas, nurodytos tarifo įsigaliojimo dienos. Pasikeitęs PVM tarifas turės įtakos tik už Darbus, kurie nebuvo atlikti Užsakovui ir už kuriuos nebuvo išrašyta Sąskaita.
- 10.6. Darbų kainos perskaičiavimas įforminamas Sutarties SD pakeitimu, pasirašomu tarp Užsakovo ir Rangovo.
- 10.7. Darbų kaina dėl kitų mokesčių ir (ar) kainų lygio pasikeitimo nebus perskaičiuojama.
- 11. Kitos Šalių teisės ir pareigos**

11.1. Užsakovas įsipareigoja:

- 11.1.1. Sutarties vykdymo metu bendradarbiauti su Rangovu, teikiant Sutarties vykdymui pagrįstai reikalingą informaciją;
- 11.1.2. Rangovui tinkamai įvykdžius sutartinius įsipareigojimus, priimti Sutartyje nustatyta tvarka ir terminais tinkamai atliktus Darbus ir už juos sumokėti Darbų kainą;
- 11.1.3. Suteikti reikiamus įgaliojimus Rangovui veikti Užsakovo vardu (jei tokie įgaliojimai yra reikalingi Darbų atlikimui);
- 11.1.4. Tinkamai ir sąžiningai vykdyti visu kitus Sutartyje ir (ar) teisės aktuose numatytus įsipareigojimus, pareigas.

11.2. Užsakovas turi teisę:

- 11.2.1. Be atskiro Rangovo informavimo tikrinti ir vertinti, kaip atliekami Darbai;
- 11.2.2. Raštu reikalauti Rangovo, t. y. jo personalo ar kito Rangovo pareigas vykdančio asmens pakeitimo, jei mano, kad šis asmuo nevykdo ar netinkamai vykdo įsipareigojimus pagal Sutartį ir (ar) teisės aktus ar yra pagrindo manyti, kad minėti įsipareigojimai ateityje nebus vykdomi;
- 11.2.3. Atsisakyti Darbų, jeigu jie tapo nebereikalingi ir atsisakyti priimti tuos Darbus, kurių Užsakovas neužsakė.

11.3. Rangovas įsipareigoja:

- 11.3.1. Tinkamai ir sąžiningai vykdyti Sutartį, atsižvelgti į Sutarties vykdymo metu Užsakovo pateiktas pastabas, papildomą informaciją;
- 11.3.2. Darbus atlikti profesionaliai, rūpestingai, efektyviai, kokybiškai, savo rizika ir sąskaita, laikantis Sutarties ir (ar) teisės aktų nustatytų reikalavimų, o jei tokie reikalavimai nenurodyti – pagal visuotinai pripažįstamus profesinius standartus bei praktiką;
- 11.3.3. Darbus atlikti Sutartyje nustatyta tvarka ir terminais (įskaitant, kai Darbai atliekami etapais, pagal Grafiką), perduoti Užsakovui Sutarties ir teisės aktų reikalavimus atitinkančius, užbaigtus Darbus, ištaisyti visus trūkumus, nustatytus bet kuriuo Sutarties vykdymo metu ar per kokybės garantijos terminą;
- 11.3.4. Pateikti visus dokumentus, numatytus Techninėje specifikacijoje, taip pat, Užsakovo reikalavimu, pateikti visą informaciją ir dokumentaciją, susijusią su Darbų atlikimu (jų rezultatais), Darbų progresu ir Sutartyje nurodytų reikalavimų laikymąsi, konsultuoti Užsakovą visais su Darbų atlikimu susijusiais klausimais;
- 11.3.5. Užtikrinti, kad Darbus Užsakovui atliktų asmenys, turintys Darbų atlikimui reikalingą kvalifikaciją ir patirtį, atitinkančią Sutartyje nurodytus reikalavimus (įskaitant, Subrangovus);
- 11.3.6. Savo sąskaita apsaugoti Užsakovą nuo bet kokių pretenzijų, nuostolių, atsirandančių dėl Rangovo veiksmų ar aplaidumo vykdant Sutartį bei atlyginti dėl savo veiksmų padarytą žalą, įskaitant, tačiau ne tik žalą dėl bet kokių teisės aktų pažeidimų, neteisėto patentų, prekių ženklų, kitų intelektualinės nuosavybės objektų panaudojimo ar bet kokių asmenų teisių pažeidimo;
- 11.3.7. Prieš pradedant vykdyti Darbus, Užsakovui pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad Rangovo (arba Subrangovo) personalas turi teisę vykdyti Darbus;
- 11.3.8. Pasitelkti tik tuos Subrangovus, kurie nurodyti Pasiūlyme ir (ar) Sutarties SD ir atitinka Pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus;
- 11.3.9. Nedelsiant informuoti Užsakovą apie įvykusius nelaimingus atsitikimus ar avarijas ar bet kokiais kitais kliūtimis ir (ar) bet kokiais kitais aplinkybėmis, kurios trukdo ar gali trukdyti atlikti Darbus Sutartyje nustatytais terminais ir tvarka, vykdyti Sutartį;

- 11.3.10. Gauti visus Darbų vykdymui ir Sutartimi priimtų įsipareigojimų vykdymui reikiamus ir galiojančius leidimus, licencijas, sutikimus, pritarimus ir (ar) kitus būtinus dokumentus;
- 11.3.11. Baigus Darbus ir (ar) pasibaigus Sutarčiai bet kokiais pagrindais, savo sąskaita sutvarkyti Darbų vietą ir aplinką, taip pat Užsakovui paprašius raštu, grąžinti visus iš Užsakovo gautus, Sutarčiai vykdyti reikalingus dokumentus;
- 11.3.12. Naudoti Darbų vietą tik pagal tiesioginę paskirtį, netrukdyti Užsakovui ir jo atstovams patekti į Darbų vietą (ar kitą Darbų vykdymo vietą) ir sudaryti visas sąlygas patikrinti, kaip atliekami Darbai bei ar laikomasi kitų Sutarties sąlygų bei teisės aktų reikalavimų;
- 11.3.13. Vykdydamas Sutartį, vadovautis galiojančiu Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nuostatomis ir tinkamai jį vykdyti. Atsakomybė už minėto įstatymo nevykdymą ar jo netinkamą vykdymą tenka Rangovui ir jis įsipareigoja atlyginti Užsakovui ir (ar) tretiesiems asmenims visą dėl tokio pažeidimo atsiradusią žalą;
- 11.3.14. Tinkamai vykdyti kitus įsipareigojimus, numatytus Sutartyje ir teisės aktuose bei užtikrinti, jog visų Sutartyje ir (ar) teisės aktuose nustatytų įsipareigojimų laikytųsi Rangovo personalas (įskaitant, tačiau ne tik Subrangovus) bei kiti asmenys, už kurių veiksmus atsako Rangovas.

11.4. Rangovas turi teisę:

- 11.4.1. Prašyti Užsakovo, jog jis suteiktų informaciją ir (ar) dokumentus, kurie reikalingi vykdant Sutartį;
- 11.4.2. Reikalauti, jog Užsakovas priimtų Sutarties ir (ar) teisės aktų reikalavimus atitinkančius, tinkamai ir laiku atliktus, užbaigtus Darbus;
- 11.4.3. Nukrypti nuo Grafiko tik pagal Sutartį Šalims sudarius rašytinį susitarimą dėl minėtų dokumentų keitimo (tikslinimo).

12. Pareiškimai ir garantijos

12.1. Kiekviena Šalis pareiškia ir garantuoja, jog:

- 12.1.1. Turi teisę, įgaliojimus, kompetenciją ir atlikti visus būtinus veiksmus, reikalingus sudaryti ir vykdyti Sutartį. Sutarties įsigaliojimo dieną Šalims Sutarties sąlygos yra aiškos ir vykdytinos;
- 12.1.2. Yra tinkamai gauti ir galioja visi Šalies organų, valstybės institucijų ar kiti leidimai, sutikimai ir pritarimai, reikalingi šiai Sutarčiai sudaryti bei pagal ją priimtiems įsipareigojimams vykdyti;
- 12.1.3. Nei šios Sutarties sudarymas, nei šia Sutartimi priimtų įsipareigojimų vykdymas neprieštarauja ir nepažeidžia: (1) jokio teismo, arbitražo, valstybinės ar savivaldos institucijos sprendimo, įsakymo, potvarkio ar nurodymo; (2) jokios sutarties ar kitokio sandorio, kurio šalimi yra bet kuri iš Šalių; ar (3) jokio bet kuriai iš Šalių taikomo įstatymo ar kito teisės akto nuostatų;
- 12.1.4. Nėra gresiančių ar nėra pateikta jokių ieškinių, nagrinėjama jokių bylų ar pradėta procesinių veiksmų prieš Šalį, nėra žinoma apie jokių būsimų teisinės aplinkos pasikeitimus, kurie gali turėti įtakos Sutarties galiojimui ar Sutartimi priimtų įsipareigojimų vykdymui. Šalis yra moki ir finansiškai pajėgi įvykdyti Sutartį, jos veikla nėra apribota, jai neiškelta arba nėra numatoma iškelti bylos dėl bankroto, restruktūrizavimo ar likvidavimo, ji nėra sustabdžiusi ar apribojusi savo veiklos.

12.2. Rangovas pareiškia ir garantuoja, jog:

- 12.2.1. Jis bei jo sutartinius įsipareigojimus vykdantys ir Darbų atlikime dalyvaujantys asmenys turi ir turės visas licencijas, leidimus, atestatus, kvalifikacinius, saugos darbe pažymėjimus, taip pat visą kitą reikiamą kvalifikaciją ir kompetenciją Darbams atlikti ir Sutartyje bei teisės aktuose nustatytiems įsipareigojimams vykdyti. Jis turi visas technines, intelektualines,

- fizines bei bet kokias kitas galimybes, savybes bei išteklius, reikalingas ir leidžiančias jam deramai vykdyti Sutarties sąlygas bei užtikrinti aukščiausią atliekamų Darbų kokybę;
- 12.2.2. Visiškai susipažino su Sutartimi, Pirkimo dokumentais ir visa kita informacija bei dokumentacija, susijusia su Sutartimi, kuri yra reikalinga Sutartimi prisiimtiems įsipareigojimams vykdyti ir Darbams atlikti, ir šie minėti dokumentai Rangovui yra aiškūs ir visiškai pakankami tam, kad Rangovas galėtų užtikrinti tinkamą ir visišką visų Sutartimi prisiimamų įsipareigojimų vykdymą ir jų kokybę bei įsipareigoja tinkamai juos vykdyti;
- 12.2.3. Suteikia Užsakovui teisę iš Rangovo gautus Darbus (įskaitant jų rezultatus) naudoti savo nuožiūra, perduoti tretiesiems asmenims, taip pat skelbti Darbų rezultato duomenis be atskiro Rangovo sutikimo;
- 12.2.4. Perskaitė ir visiškai susipažino su Užsakovo patvirtintomis ir viešai Užsakovo interneto svetainėje skelbiamomis darbų saugos taisyklėmis³ ir visu Darbų vykdymo metu Rangovas, jo darbuotojai, Subrangovai (jo darbuotojai), kiti asmenys, už kurių veiksmus atsako Rangovas jų laikysis.

13. Sutarties įvykdymo užtikrinimas

- 13.1. Sutarties BD 13 dalies nuostatos taikomos tuomet, jei Sutarties SD ir (ar) Pirkimo sąlygose numatyta, kad Sutarties įvykdymas turi būti užtikrintas atitinkamu prievolės įvykdymo užtikrinimo būdu.
- 13.2. Rangovas ne vėliau kaip per 10 (dešimt) dienų nuo Sutarties pasirašymo dienos (jei Sutarties SD ar Pirkimo dokumentuose nenurodytas kitas terminas) turi pateikti Užsakovui Pirkimo sąlygose ir (ar) Sutarties SD nurodyto dydžio neatšaukiamą, besąlyginį pirmojo pareikalavimo Sutarties įvykdymo užtikrinimą – Lietuvos Respublikoje ar užsienyje registruoto banko garantiją ar draudimo bendrovės laidavimo raštą (kartu su apmokėjimą įrodančio dokumento kopija), nurodytą Sutarties SD, bei visus lydinčius dokumentus (originalus). Sutarties įvykdymo užtikrinimas turi būti pateiktas eurai, jei Sutarties SD nenustato kitaip. Jei Rangovas per šiame punkte nustatytą terminą nepateikia nustatyto Sutarties įvykdymo užtikrinimo, laikoma, kad jis atsisakė pasirašyti Sutartį.
- 13.3. Sutarties įvykdymo užtikrinime (banko garantijoje) turi būti nurodyta, kad jį išdavęs subjektas (bankas) įsipareigoja neatšaukiamai ir besąlygiškai sumokėti Užsakovui Sutarties SD nurodytą sumą per 5 (penkias) darbo dienas (jei Sutarties SD ar Pirkimo dokumentuose nenurodytas kitas terminas) po Užsakovo pirmojo rašytinio reikalavimo apie sutartinių įsipareigojimų nevykdymą ar jų netinkamą vykdymą pateikimo dienos. Rangovas ir (ar) minėtą užtikrinimą išdavęs subjektas neturi teisės reikalauti, jog Užsakovas pagrįstų savo reikalavimą, t. y. Užsakovas rašytiniame reikalavime tik nurodo, kokių sutartinių įsipareigojimų Rangovas neįvykdė ar juos įvykdė netinkamai, ir jokie papildomi įrodymai nėra pateikiami. Užsakovas neįsipareigoja įrodyti realiai patirtų nuostolių ir Rangovas pateikdamas Sutarties įvykdymo užtikrinimą pareiškia ir garantuoja, jog Sutarties įvykdymo užtikrinimo suma, nurodyta Sutarties SD, laikytina minimaliais Užsakovo nuostoliais, kurių atskirai nereikia įrodinėti.
- 13.4. Sutarties įvykdymo užtikrinimas turi galioti visą Sutarties galiojimo laikotarpį, jeigu Sutarties SD sąlygose nenurodyta kitaip. Jei Darbų atlikimo terminas pratęsiamas arba Darbai yra stabdomi arba Rangovas vėluoja užbaigti Darbus, atitinkamai turi būti pratęstas ir Sutarties įvykdymo užtikrinimo galiojimas.
- 13.5. Užsakovas turi teisę prašyti Rangovo, jog prieš pateikiant Sutarties įvykdymo užtikrinimą (banko garantiją), Užsakovas galėtų įvertinti ir patvirtinti, kad Rangovo siūlomą ir šiame

³ <http://www.vv.lt/lt/partneriams/>.

punkte minėtą Sutarties įvykdymo užtikrinimą Užsakovas sutinka priimti. Jei minėtas Sutarties įvykdymo užtikrinimas neatitinka Sutartyje keliamų reikalavimų, Užsakovas privalo jo nepriimti ir (ar) laikyti jį negaliojančiu, ir (ar) kreiptis į Rangovą dėl naujo užtikrinimo pateikimo Užsakovui, o Rangovas privalo tokį užtikrinimą pateikti per trumpiausią įmanomą terminą. Rangovui laiku nepateikus naujo šiame punkte minėto Sutarties įvykdymo užtikrinimo, Užsakovas turi teisę pareikšti reikalavimą pagal turimą užtikrinimą ir (ar) sulaikyti mokėjimus Rangovui (atitinkame Sutarties įvykdymo užtikrinime nurodytai sumai). Tokiu atveju sulaikytos sumos Rangovui bus išmokėtos ne anksčiau, nei bus pateiktas naujas Sutarties įvykdymo užtikrinimas (arba kitaip išnyks įsipareigojimas jį pateikti).

- 13.6. Užsakovas grąžina Rangovui Sutarties įvykdymo užtikrinimą (banko garantiją užstatą) ne vėliau kaip per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų (jei Sutarties SD ar Pirkimo dokumentuose nenurodytas kitas terminas) nuo Rangovo Sutartimi prisiimtų įsipareigojimų įvykdymo dienos.
- 13.7. Kita su Sutarties įvykdymo užtikrinimu susijusi informacija (pvz., dydis ir kita), kuri nėra įtvirtinta Sutarties BD 13 dalyje, yra nurodyta Sutarties SD.

14. Draudimas

- 14.1. Sutarties BD 14 dalies nuostatos taikomos tuomet, jei Sutarties SD numatyta Rangovo pareiga apdrausti savo civilinę atsakomybę ir Darbus.
- 14.2. Rangovas iki Darbų pradžios privalo apdrausti savo civilinę atsakomybę Užsakovui ir tretiesiems asmenims dėl žalos, padarytos asmens sveikatai, žalos, atsiradusios dėl gyvybės atėmimo, ar žalos Užsakovo ar trečiųjų asmenų turtui atlyginimo ne mažesne nei Sutarties SD ir (ar) Techninėje specifikacijoje nurodyta suma ir ne mažesne nei Sutarties SD ir (ar) Techninėje specifikacijoje nurodyta suma apdrausti Darbus. Privalomojo draudimo sutartys turi galioti nuo Darbų pradžios datos iki Darbų pabaigos datos (jei Sutarties SD nėra nurodytas kitas terminas). Rangovas minėtu draudimu turi būti apsidraudęs ir turi pateikti draudimo liudijimą (polisą).
- 14.3. Rangovas iki Darbų pradžios privalo apdrausti arba būti apdraudęs savo atsakomybę ir Darbus Sutarties SD nurodytu draudimu ne mažesne nei Sutarties SD ir (ar) Techninėje specifikacijoje nurodyta suma bei pateikti Užsakovui tai patvirtinančią draudimo liudijimo (poliso) patvirtintą kopiją. Privalomojo draudimo sutartys turi galioti nuo Darbų pradžios datos iki Darbų pabaigos datos (jei Sutarties SD nėra nurodytas kitas terminas).
- 14.4. Jeigu Rangovas laiku nesudaro draudimo sutarčių, jų nepratęsia arba nepateikia įrodymų apie jų sudarymą, pratęsimą ar galiojimą (esminis Sutarties pažeidimas), Užsakovas turi teisę sustabdyti Rangovui priklausančias mokėti sumas tol, kol Rangovas įvykdys visus savo įsipareigojimus, numatytus šios Sutarties BD dalyje, arba vienašališkai Sutarties BD nustatyta tvarka nutraukti Sutartį dėl esminio jos pažeidimo.
- 14.5. Rangovui numatytu terminu nepateikus arba nepratęsęs BD 14 dalyje numatytą draudimo liudijimą, Užsakovas turi teisę pareikalauti, kad Rangovas sumokėtų jam 1000 EUR (tūkstančio eurų) dydžio baudą už kiekvieną tokio Rangovo įsipareigojimų pažeidimo atvejį. Sutarties straipsnyje nurodytos baudos sumokėjimas neatleidžia Rangovo nuo šioje Sutarties dalyje nurodytų įsipareigojimų vykdymo.

15. Atsakomybė

15.1. Šalių atsakomybė

- 15.1.1. Už savo sutartinių įsipareigojimų nevykdymą ar netinkamą vykdymą Šalys atsako Sutarties SD ir teisės aktuose nustatyta tvarka. Sutarties SD nurodomi konkretūs įsipareigojimai, už kurių nevykdymą ar netinkamą jų vykdymą Šalis privalo sumokėti netesybas bei jų konkretus

dydis. Šalys pareiškia, kad nustatytos netesybos yra teisingo bei protingo dydžio ir yra laikomos minimaliais nuostoliais, kurių nereikia atskirai įrodinėti. Netesybų sumokėjimas nukentėjusiai Šaliai nedraudžia reikalauti nuostolių atlyginimo, kurių netesybos nepadengia. Nuostolių atlyginimas ir netesybų sumokėjimas neatleidžia Šalies nuo Sutarties nuostatų tinkamo vykdymo.

- 15.1.2. Užsakovas turi teisę be atskiro išankstinio Rangovo įspėjimo sulaikyti ir (ar) išskaičiuoti iš Rangovui pagal Sutartį ar kitą su Rangovu sudarytą viešųjų pirkimų sutartį mokamų sumų visas ir bet kokiais nuostolių kompensavimo ir (ar) netesybų (delspinigių, baudų ir pan.) sumas, Rangovo mokėtinas Užsakovui, t. y. Užsakovui vienašališkai įskaitant vienarūšį priešpriešinį reikalavimą atitinkamai sumai.
- 15.1.3. Šalis nėra atleidžiama nuo atsakomybės, jei jos įsipareigojimų nevykdymui turėjo įtakos jos pačios, jos Subrangovų, tą Šalį tiesiogiai ar netiesiogiai valdančių ar jos valdomų subjektų, taip pat jų darbuotojų, valdymo organų ar jų narių sprendimai, veiksmai ar neveikimas.

15.2. Garantija

- 15.2.1. Rangovo atliktiems Darbams taikomas garantinio laikotarpio prievolių įvykdymas (Sutarties SD 6.4. punktas).
- 15.2.2. Įrenginiams ir Medžiagoms, taip pat kitai įrangai, kuri montuojama ir (ar) yra statinio dalis, garantinis terminas suteikiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, kitais galiojančiais teisės aktais.
- 15.2.3. Rangovas, užbaigęs Darbus, dėl Darbų perdavimo – priėmimo raštu privalo kreiptis į Užsakovą pateikdamas (i) atliktų Darbų perdavimo Užsakovui Aktą ir (ii) užtikrinimo dokumentą, kuriuo užtikrinamas garantinio laikotarpio prievolių įvykdymas pagal Sutartį, tokios formos ir iš tokios trečiosios šalies, kaip nurodyta Sutarties SD 6.4. punkte.
- 15.2.4. Garantijos terminai skaičiuojami nuo Darbų perdavimo Užsakovui momento. Sutarties nutraukimo atveju, garantijos terminai skaičiuojami nuo Sutarties nutraukimo momento, jei Sutarties SD nėra nustatyta kitaip. Garantijos terminas sustabdomas tiek laiko, kiek Darbai (jų rezultatas) negalėjo būti naudojami dėl nustatytų trūkumų (defektų), už kuriuos atsako Rangovas.
- 15.2.5. Per Garantijos terminą atsiradusius Darbų defektus (trūkumus) Rangovas privalo savo sąskaita neatlygintinai pašalinti arba nekokybiškus Įrenginius ir (ar) Medžiagas pakeisti kokybiškais per Sutarties SD nurodytą terminą (nuo rašytinio Užsakovo reikalavimo gavimo dienos) ar per kitą terminą, kuris objektyviai reikalingas trūkumų pašalinimui ir Šalys jį suderina raštu. Rangovas taip pat turi pareigą savo sąskaita atlyginti Užsakovui dėl trūkumų šalinimo (ir (ar) Įrenginių, Medžiagų pakeitimo kokybiškomis) patirtą žalą.

15.3. Atsakomybė už Saugos reikalavimų pažeidimus:

- 15.3.1. Užsakovas turi teisę sustabdyti Darbus, jeigu nustato grubius Saugos reikalavimų pažeidimus iki jų pašalinimo. Užsakovas turi teisę tikrinti ir konsultuoti Rangovą.
- 15.3.2. Darbai gali būti stabdomi už grubius Saugos pažeidimus šiais atvejais: (1) Rangovas neturi būtinos kvalifikacijos, reikalingos Sutartyje numatytiems Darbams atlikti; (2) Darbų vietoje (ar kitoje Darbų vykdymo teritorijoje) nėra Rangovo paskirtų atsakingų už darbuotojų saugą asmenų; (3) neįvykdytos techninės priemonės Darbams Užsakovo objektuose arba jų nepakanka darbuotojų saugai ir sveikatai užtikrinti; (4) Rangovas neturi asmeninių apsaugos priemonių arba jomis nesinaudoja. Darbai gali būti stabdomi ir dėl kitų Saugos reikalavimų pažeidimų, jeigu jie kelia grėsmę žmonių sveikatai ir gyvybei.
- 15.3.3. Sustabdžius Darbus dėl Sutarties BD **Klaida! Nerastas nuorodos šaltinis.** papunktyje numatytų atvejų, Darbų terminas jokiais atvejais negali būti pratęstas. Darbai gali būti

sustabdyti ne ilgesniam laikui, negu tęsiasi minėti Rangovo pažeidimai. Sustabdžius Darbus dėl Sutarties BD **Klaida! Nerastas nuorodos šaltinis.** papunktyje numatytų atvejų, apie tai informuojamas Rangovo darbų vadovas. Rangovui surašomas įpareigojimas / darbų stabdymo aktas pašalinti saugos ir sveikatos teisės aktų, gaisrinės saugos, Užsakovo saugos ir sveikatos norminių dokumentų reikalavimų pažeidimus. Pašalinus pažeidimus Rangovas raštu informuoja Užsakovo darbuotoją, parašiusį įpareigojimą / darbų stabdymo aktą.

- 15.3.4. Jei Darbų vykdymo metu išaiškinamas Rangovo neblaivus ar apsvaigęs nuo narkotinių, psichotropinių ir toksinių medžiagų darbuotojas (įskaitant Rangovo darbuotoją ar kitą Darbų atlikime dalyvaujantį asmenį) nepriklausomai nuo to, ar buvo sustabdyti Darbai, tokiu atveju Rangovui taikoma Sutarties BD **Klaida! Nerastas nuorodos šaltinis.** papunktyje nustatyta bauda už kiekvieną nustatytą atvejį ar darbuotoją.
- 15.3.5. Asmuo pripažįstamas neblaiviu, kai alkoholio koncentracija biologinėse organizmo terpėse viršija 0,00 promilės.
- 15.3.6. Jei Rangovas pažeidžia Saugos reikalavimus ir dėl tokio pažeidimo įvyksta sunkus nelaimingas atsitikimas, Rangovui taikoma 2 000 EUR (dviejų tūkstančių eurų) bauda už kiekvieną atvejį, jeigu įvyksta lengvas nelaimingas atsitikimas – 1 000 EUR (vieno tūkstančio eurų) bauda už kiekvieną atvejį.
- 15.3.7. Jei Užsakovas, vykdamas Darbų priežiūrą ir kontrolę, nustato arba nustatė Sutarties vykdymo metu Rangovo padarytus Sutarties BD **Klaida! Nerastas nuorodos šaltinis.** ir **Klaida! Nerastas nuorodos šaltinis.** papunkčiuose nurodytus pažeidimus ar Darbų vykdymo technologijos pažeidimus, Rangovas, Užsakovui pareikalavus, privalo sumokėti 300 EUR (trijų šimtų eurų) baudą už kiekvieną atvejį.

15.4. Rizikos tarp Šalių paskirstymas:

- 15.4.1. Įrengimų, Medžiagų, Darbų ir jų rezultatų atsitiktinio sunaikinimo, sugadinimo bei žuvimo rizika tenka Rangovui iki Darbų perdavimo Užsakovui dienos.
- 15.4.2. Rangovui tenka rizika už eismo įvykius, nelaimingus atsitikimus (įskaitant, tačiau ne tik nelaimingus atsitikimus Rangovo, Užsakovo, trečiųjų asmenų turtui (jo atsitiktinį sunaikinimą, sugadinimą, žuvimą) ir (ar) asmenims) iki Darbų užbaigimo arba Darbų vietos perdavimo Užsakovui dienos, jei Šalis raštu nesusitaria kitaip.

16. Konfidenciali informacija

- 16.1. Rangovas įsipareigoja be Užsakovo rašytinio sutikimo neatskleisti, neperduoti ar kitokiu būdu neperleisti tretiesiems asmenims jokios iš Užsakovo gautos informacijos, taip pat informacijos, kurią jis sukuria vykdydamas Sutartį (nepriklausomai nuo informacijos formos), taip pat Sutarties sąlygų (išskyrus atvejus, kai Sutarties sąlygos viešojo pirkimo procedūrų metu skelbiamos viešai) (toliau – **Konfidenciali informacija**). Pareiga neatskleisti Konfidencialios informacijos galioja visą Sutarties galiojimo laikotarpį ir 3 (trejus) metus po jos pasibaigimo. Šio straipsnio nuostatos netaikomos informacijai, kuri: (1) yra ar tampa viešai prieinama; (2) pagal galiojančius teisės aktų reikalavimus negali būti laikoma konfidencialia arba turi būti atskleista; (3) kitos Šalies raštu yra nurodyta kaip nekonfidenciali. Tuo atveju, jei Šaliai kyla abejonių, ar informacija yra konfidenciali, Šalis turi elgtis su tokia informacija kaip su Konfidencialia informacija.
- 16.2. Rangovas įsipareigoja Konfidencialią informaciją saugoti, laikantis taikytinų profesinių standartų, naudoti, dauginti ir atskleisti darbuotojams, valdymo organų nariams, tretiesiems asmenims (Subrangovams, teisiniam, finansiniam, verslo ir kt. konsultantams) tik tiek, kiek tai būtina įsipareigojimams pagal Sutartį vykdyti. Rangovas garantuoja, jog minėti asmenys Sutartyje nustatyta tvarka laikysis konfidencialumo įsipareigojimų.

- 16.3. Rangovas, pažeidęs konfidencialumo įsipareigojimus, Užsakovui moka 3 000 EUR (trijų tūkstančių eurų) (be PVM) baudą ir atlygina visus Užsakovo patirtus nuostolius, kiek jų nepadengia numatyta bauda.
- 16.4. Užsakovas, pažeidęs konfidencialumo įsipareigojimus, Rangovui moka 3 000 EUR (trijų tūkstančių eurų) (be PVM) baudą ir atlygina visus Rangovo patirtus nuostolius, kiek jų nepadengia numatyta bauda.

17. Nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybės

- 17.1. Šalis atleidžiama nuo atsakomybės už Sutarties nevykdymą, jei Sutartis nevykdoma dėl Nenugalimos jėgos. Nenugalima jėga nelaikoma tai, kad Šalis neturi reikiamų finansinių išteklių arba Šalies kontrahentai pažeidžia savo prievolės. Apie Nenugalimos jėgos aplinkybių atsiradimą Šalis kitą Šalį privalo informuoti nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 (tris) darbo dienas nuo sužinojimo (arba turėjimo sužinoti) apie jų atsiradimą pateikdama minėtų aplinkybių egzistavimo įrodymus. Šalis, nepranešusi kitai Šaliai apie Nenugalimos jėgos aplinkybes, negali jomis remtis kaip atleidimo nuo atsakomybės už Sutarties nevykdymą pagrindu ir ji privalo kompensuoti kitai Šaliai žalą, kurią ši patyrė dėl laiku nepateikto pranešimo arba dėl to, kad nebuvo jokio pranešimo.
- 17.2. Šalių įsipareigojimų vykdymas atidedamas Nenugalimos jėgos aplinkybių egzistavimo laikotarpiui, bet ne ilgiau, kaip Sutarties SD nustatytam terminui. Jei Nenugalimos jėgos aplinkybės tęsiasi ilgiau už Sutarties SD nustatytą terminą, bet kuri iš Šalių turi teisę vienašališkai nutraukti Sutartį, apie tai įspėjusi kitą Šalį prieš 5 (penkias) kalendorines dienas. Tokiu atveju Užsakovas atlygina Rangovui už iki to laiko tinkamai atliktus Darbus. Atsiradus Nenugalimos jėgos aplinkybėms Šalis privalo imtis visų pagrįstų priemonių galimai žalai sumažinti ir, kad jos turėtų kuo mažesnę įtaką Sutarties vykdymo terminams. Nenugalimos jėgos aplinkybės išnykus, Šalis privalo nedelsiant atnaujinti įsipareigojimų vykdymą, jeigu Šalių įsipareigojimų vykdymas buvo atidėtas.

18. Sutarties galiojimas, nutraukimas ir jos keitimas

Galiojimas

- 18.1. Sutartis įsigalioja Sutarties Šalims pasirašius Sutartį ir Rangovui pateikus tinkamą Sutarties įvykdymo užtikrinimą bei galioja iki momento, numatyto Sutarties SD. Kokybės garantijos, atsakomybės, konfidencialumo, duomenų apsaugos, pranešimų siuntimo ir gavimo, kalbos, ginčų sprendimo, neįvykdytų finansinių įsipareigojimų ir kitos sąlygos, kurios pagal savo esmę turi galioti ir po Sutarties įvykdymo, galioja ir po Sutarties pasibaigimo (įvykdymo, nutraukimo).
- 18.2. Bet kurios Sutarties nuostatos negaliojimas neturi įtakos kitų Sutarties nuostatų galiojimui. Šalys susitaria, vadovaujantis VPĮ reikalavimais, pakeisti negaliojančią Sutarties nuostatą kita, kuri labiausiai atitiktų ankstesnės nuostatos tikslą.

Nutraukimas

- 18.3. Sutartis gali būti nutraukta: rašytiniu abiejų Šalių sutarimu arba vienašališkai Sutarties BD nustatytais pagrindais ir tvarka.
- 18.4. Užsakovas turi teisę vienašališkai, nesikreipiant į teismą, nutraukti Sutartį apie tai prieš 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų raštu pranešdamas Rangovui šiais atvejais (esminis Sutarties pažeidimas):
- 18.4.1. Rangovas laiku nepateikia Grafiko, arba Grafikas nesuderinamas dėl Rangovo kaltės;
- 18.4.2. Darbai neatitinka Sutartyje numatytų reikalavimų ir Rangovas neištaiso bet kokių Darbų atlikimo trūkumų per Sutartyje nustatytą terminą;

- 18.4.3. Rangovas nesilaiko Sutartyje nustatyto Darbų atlikimo termino (įskaitant, tačiau ne tik, kai Darbai atliekami etapais), t. y. Rangovas nustatytu laiku neatlieka Darbų;
- 18.4.4. Rangovo kvalifikacija nebeatitinka Sutartyje nurodytų minimalių kvalifikacinių reikalavimų ir šie neatitikimai nebuvo ištaisyti per 14 (keturiolika) kalendorinių dienų nuo kvalifikacijos tapimo neatitinkančia dienos ir (ar) Rangovas netenka teisės verstis Sutartyje nurodyta veikla;
- 18.4.5. Rangovas Sutarties BD nustatyta tvarka ir terminais Užsakovui nepateikia Sutarties įvykdymo užtikrinimo;
- 18.4.6. Rangovas nesilaiko Sutarties BD 14 ir 19 dalių nuostatų.
- 18.5. Užsakovas taip pat turi teisę bet kuriuo metu vienašališkai, nesant Rangovo kaltės, nesikreipiant į teismą, nutraukti šią Sutartį prieš 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų raštu apie tai pranešus Rangovui. Tokiu atveju Rangovui yra sumokama tik už faktiškai tinkamai ir laiku iki Sutarties nutraukimo dienos atliktus Darbus. Rangovas, gavęs Užsakovo pranešimą apie šios Sutarties nutraukimą, privalo nutraukti visus Darbus, vykdomus pagal šią Sutartį, išskyrus tuos, kurie būtini užtikrinti saugų jau atliktų Darbų rezultato naudojimą.
- 18.6. Rangovas taip pat turi teisę bet kuriuo metu vienašališkai, nesant Užsakovo kaltės, nesikreipiant į teismą, nutraukti šią Sutartį prieš 3 (tris) mėnesius raštu apie tai pranešus Užsakovui. Tokiu atveju Rangovas įsipareigoja Užsakovui atlyginti visus jo dėl tokio nutraukimo patirtus nuostolius.
- 18.7. Bet kuri Šalis turi teisę vienašališkai, nesikreipiant į teismą, nutraukti Sutartį apie tai prieš 14 (keturiolika) kalendorinių dienų raštu pranešant kitai Šaliai, jei kitai Šaliai inicijuojama bankroto, restruktūrizavimo arba likvidavimo procedūra, arba ji sustabdo ūkinę veiklą, arba kituose teisės aktuose numatyta tvarka susidaro analogiška situacija pagal Šalies, kurioje jis registruotas, įstatymus.
- 18.8. Sutarties nutraukimas ar pasibaigimas neatleidžia Šalių nuo atsakomybės, kuri kilo dėl Šalies įsipareigojimų, kurie buvo prisiimti iki Sutarties nutraukimo ar pasibaigimo. Nutraukus Sutartį ar jai pasibaigus, Šalys privalo atsiskaityti viena su kita ir įvykdyti kitus Sutartyje numatytus įsipareigojimus, imtis visų priemonių, siekdamos sumažinti dėl Sutarties nutraukimo jų patiriamus nuostolius, pateikti kitai Šaliai visus dokumentus, būtinus galutiniam atsiskaitymui pagal šią Sutartį (Aktus, Sąskaitas, ir pan.).

Keitimas

- 18.9. Sutarties sąlygos Sutarties galiojimo metu gali būti keičiamos tik VPĮ 89 straipsnyje nurodytais sutarčių keitimo atvejais. Sutarties sąlygų keitimu nebus laikomas Sutarties sąlygų koregavimas joje numatytomis aplinkybėmis, jei šios aplinkybės nustatytos aiškiai ir nedviprasmiškai bei buvo pateiktos pirkimo sąlygose.
- 18.10. Šalių sutarimu gali būti keičiamos Sutarties nuostatos dėl: (1) PVM tarifo keitimo (Sutarties BD 10.5.2. punktas); (2) Sutarties BD numatytam Subrangos ar jungtinės veiklos partnerių keitimo; (3) Šalių rašytiniame susitarime nustatytam sutartinių prievolių įvykdymo termino; (4) Darbų kainos perskaičiavimo dėl valiutos pakeitimo ar Darbų kainos sumažinimo ar didinimo; (5) Šalių kontaktinių duomenų pakeitimo.
- 18.11. Užsakovas šiame punkte nustatytais sąlygomis gali nurodyti daryti Pakeitimus. **Pakeitimai gali apimti:**
- 18.11.1. bet kurios Darbų dalies montavimo ar įrengimo vietos ar padėties keitimą,
- 18.11.2. Darbų dalies lygių, pozicijų ir (arba) matmenų pakitimus;
- 18.11.3. bet kurio atskiro Darbo atsisakymą arba Darbo apimties sumažinimą;
- 18.11.4. Darbo kokybės ar kitų bet kurio atskiro Darbo savybių pakitimus;
- 18.11.5. bet kurį papildomą Darbą, Įrangą, Medžiagas.

Pakeitimas pagrindžiamas dokumentais (pvz. defektiniu (pakeitimų) aktu, brėžiniais (ar kitais dokumentais), kurie turi būti patvirtinti Rangovo, statinio statybos techninės priežiūros vadovo ir projektuotojo ir (ar) statinio projekto vykdymo priežiūros vadovo parašais, bei raštu suderinti su Užsakovu.

Pakeitimas įforminamas susitarimu ar protokolu dėl darbų pakeitimo, nurodant darbų pavadinimus, vienetų, kiekių, techninius sprendinius (pavyzdžiui, brėžinius ir kita), įkainių/kainų nustatymo pagrindimą ir skaičiavimą (vadovaujantis 10.5.1 papunkčiu). Toks susitarimas ar protokolas turi būti patvirtintas ir pasirašytas Šalių ir laikomas sudėtine Sutarties dalimi.

Jeigu Pakeitimas atliekamas kitais negu apibrėžti šiame skyriuje atvejais, tokiam pakeitimui atlikti turi būti vykdomas atskiras pirkimas, t. y. nauja pirkimo procedūra pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimus.

18.12. **Pakeitimai forminami tokia tvarka:**

18.12.1. jei būtina/tikslinga **atsisakyti** atskiro Darbo, ar būtina/tikslinga mažinti Darbų apimtį, Rangovas pateikia nevykdytinų Darbų lokalinę sąmatą, kurioje nurodo nevykdytinų Darbų kainas, apskaičiuotas pagal 10.5.1 papunktyje nurodytus Darbų kainų nustatymo būdus, ir, Užsakovui įvertinus Rangovo siūlymą, koreguojama Sutarties kaina;

18.12.2. jei Sutartyje numatyta atskirą Darbą (ar jo dalį) būtina/tikslinga **keisti** kitu Darbu, Rangovas pateikia nevykdytinų Darbų lokalinę sąmatą, kurioje nurodo nevykdytinų Darbų kainas, apskaičiuotas pagal 10.5.1 papunktyje nurodytus Darbų kainų nustatymo būdus, bei siūlymą dėl kitų Darbų, t. y. vietoje nevykdomų Darbų siūlomų atlikti Darbų lokalinę sąmatą, sudarytą pagal 10.5.1 papunktyje nurodytus Darbų kainų nustatymo būdus, ir, Užsakovui įvertinus Rangovo siūlymą, koreguojama Sutarties kaina (jei reikia);

18.12.3. papildomi darbai – tai Sutartyje neįtraukti Darbai ir (ar) Sutartyje nurodytų Darbų apimtys, jeigu jos viršija 15 procentų Pradinės Sutarties vertės. Jei būtina/tikslinga atlikti **papildomus** darbus, Rangovas pateikia siūlymą dėl papildomų Darbų, t. y. papildomų Darbų lokalinę sąmatą, sudarytą pagal 10.5.1 papunktyje nurodytus Darbų kainų nustatymo būdus, ir, Užsakovui įvertinus Rangovo siūlymą, koreguojama Sutarties kaina.

18.13. Pakeitimai gali būti atliekami neatsižvelgiant į jų vertę ir aplinkybes, jeigu:

18.13.1. pasirinkimo galimybės (*opcionas*), įsk. kiekių, apimtį, objekto pakeitimą, iš anksto buvo aiškiai, tiksliai ir nedviprasmiškai suformuluotos pirkimo dokumentuose, nurodyta pasirinkimo galimybių (*opciono*) apimtį, pobūdis ir aplinkybės, kuriomis tai gali būti atliekama, ir iš esmės nesikeičia Darbų pobūdis; arba

18.13.2. Pakeitimas nėra esminis, t. y. juo nepakeičiamas Darbų bendrasis pobūdis. Pakeitimas laikomas esminiu, kai dėl jo:

- pakeičiama pradinio pirkimo procedūros konkurencinė padėtis (kiti priimti kandidatai, kitas priimtas dalyvių pasiūlymas, sudominta daugiau tiekėjų), arba

- pakeičiama ekonominė pusiausvyra rangovo naudai, arba

- labai padidėja Darbų apimtį.

18.14. Pakeitimai, kurių vertė neviršija 50 procentų, o bendra atskirų Pakeitimų pagal šį punktą vertė – 100 procentų Pradinės Sutarties vertės, gali būti atliekami esant šioms aplinkybėms:

18.14.1. prireikia papildomų darbų, paslaugų ar prekių, kurie tapo būtini Darbams užbaigti, tačiau nebuvo įtraukti į pradinį pirkimą, o Rangovo pakeitimas negalimas dėl ekonominių ar techninių priežasčių ir Užsakovui sukeltų didelių nepatogumų ar nemažą išlaidų dubliavimą; arba

18.14.2. būtinybė atsirado dėl aplinkybių, kurių protingas ir apdairus Užsakovas negalėjo numatyti, ir iš esmės nesikeičia Darbų pobūdis.

Nenumatytos aplinkybės reiškia aplinkybes, kurių nebuvo įmanoma nuspėti, nepaisant to, kad Užsakovas pagrįstai apdairiai rengėsi pradiniam Sutarties skyrimui, atsižvelgdamas į visas jo turimas priemones, konkretaus projekto pobūdį ir charakteristikas, gerąją praktiką atitinkamoje srityje ir poreikį užtikrinti tinkamą panaudotų išteklių ir numatomos Sutarties vertės santykį rengiantis jos skyrimui.

- 18.15. Pakeitimai, kurių bendra atskirų Pakeitimų pagal šį punktą vertė neviršija 15 procentų Pradinės Sutarties vertės, gali būti atliekami neatsižvelgiant į aplinkybes, jeigu iš esmės nesikeičia Darbų pobūdis.
- 18.16. Atliktų darbų aktai turi atitikti pagal Užsakovo nurodymą atliktus Darbų vykdymo pakeitimus.
- 18.17. Sutarties sąlygų keitimą gali inicijuoti kiekviena Šalis, pateikdama kitai Šaliai atitinkamą prašymą bei jį pagrindžiančius dokumentus (jei pagal Sutartį būtini). Šalis, gavusi tokį prašymą, privalo jį išnagrinėti per 14 (keturiolika) kalendorinių dienų ir kitai Šaliai pateikti motyvuotą rašytinį atsakymą (išskyrus atvejį dėl PVM tarifo keitimo). Šalių nesutarimo atveju sprendimo teisė priklauso Užsakovui. Šalių sutarimo atveju, šie keitimai įforminami Sutarties pakeitimu ar kitu rašytiniu Šalių susitarimu, kuris yra neatskiriama Sutarties dalis.

19. Subranga ir jungtinė veikla

- 19.1. Atskirų Darbų atlikimui Rangovas gali samdyti pašalinimo pagrindų neatitinkančius ir (ar) reikiamą kvalifikaciją turinčius Subrangovus, tačiau Rangovas Subrangovams gali perduoti tik Sutarties SD nurodytus Darbus. Rangovas Subrangovą gali pakeisti tik tai darbų daliai, kuri yra nurodyta Rangovo Pasiūlyme.
- 19.2. Subrangovai, kuriuos Rangovas pasitelkia šios Sutarties vykdymui, neatsižvelgiant į tai, kokie teisiniai ryšiai sieja šiuos asmenis, yra laikomi asmenimis, veikiančiais Rangovo vardu. Šių asmenų veiksmai vykdant Sutartį Rangovui sukelia tokias pačias pasekmes, kaip jo paties veiksmai, t. y. Rangovas visiškai atsako už bet kokius Subrangovo veiksmus ar neveikimą. Užsakovo sutikimas, kad sutartiniais įsipareigojimams vykdyti būtų pasitelkiamas Subrangovas (ar pakeistas kitu, jei pagal Sutartį tai leidžiama), neatleidžia Rangovo nuo jokių jo įsipareigojimų pagal Sutartį vykdymo.
- 19.3. Rangovas Sutarčiai vykdyti turi teisę pasitelkti Subrangovus, jei tai nurodė Pasiūlyme ir tik tuos Subrangovus, kurie numatyti Rangovo Pasiūlyme ir Sutarties SD. Jeigu Rangovas Darbams atlikti nori samdyti kitą Subrangovą nei nurodyta Pasiūlyme ir Sutarties SD, jis privalo prieš tai Užsakovui įrodyti jų patikimumą ir gebėjimą vykdyti paskirtas funkcijas, gauti rašytinį Užsakovo sutikimą dėl pasirinkto Subrangovo bei pateikti Subrangovo dokumentus, pagrindžiančius atitikimą Pirkimo sąlygose nustatytiems reikalavimams (jei Subrangovams buvo taikomi kvalifikaciniai reikalavimai). Subrangovo keitimas įforminamas Sutarties SD keitimu, pasirašomu tarp Rangovo ir Užsakovo (jei Užsakovas aukščiau nustatyta tvarka sutinka keisti Subrangovą).
- 19.4. Už Subrangovų atliekamų Darbų kokybę Užsakovui atsako Rangovas ir užtikrina, kad Sutartyje nurodytų reikalavimų ir įsipareigojimų laikytųsi Rangovo bei Darbams atlikti Rangovo pasitelktų trečiųjų asmenų (Subrangovų) darbuotojai. Už pasekmes bei padarytą žalą, kilusias dėl šių reikalavimų nesilaikymo, visais atvejais atsako Rangovas. Rangovas visada bus atsakingas už Sutarties vykdymą, įskaitant, tačiau ne tik Rangovo perduodamos vykdyti Sutarties dalies kokybę ir padarytą žalą. Jei Rangovas pasamdo Subrangovą be Užsakovo raštiško sutikimo, Rangovas privalo Užsakovui sumokėti 5 (penkių) procentų nuo bendros Darbų kainos dydžio baudą.
- 19.5. Rangovas neturi teisės pasitelkti šios Sutarties vykdymui Užsakovo auditorių, patarėjų, konsultantų, atstovų, brokerių ar kitų nepriklausomų specialistų, kuriems dėl to kiltų interesų

konfliktas, būtų pažeistos tokių specialistų profesinės etikos normos arba gerosios verslo praktikos standartai, taip pat Užsakovo darbuotojų.

- 19.6. Rangovas turi teisę Sutartį vykdyti jungtinės veiklos sutarties pagrindu, jei tai nurodė Pasiūlyme ir Sutarties SD.
- 19.7. Atsiradus poreikiui keisti jungtinės veiklos sutartyje nurodytus partnerius kitais (jeigu Darbai atliekami pagal jungtinės veiklos sutartį), jungtinės veiklos partneriai ir Rangovas privalo įvykdyti visas žemiau nurodytas sąlygas:
 - 19.7.1. Rangovas Užsakovui pateikia šiuos dokumentus:
 - 19.7.1.1. pasiliekančio(-ių) jungtinės veiklos partnerio(-ių) rašytinį prašymą dėl jungtinės veiklos partnerio(-ių) keitimo;
 - 19.7.1.2. pasitraukiančio(-ių) jungtinės veiklos partnerio(-ių) prašymą pasitraukti iš jungtinės veiklos Sutarties partnerių ir perduoti visus įsipareigojimus pagal jungtinės veiklos Sutartį naujam(-iems)/pasiliekančiam(-iams) jungtinės veiklos partneriui(-iams);
 - 19.7.1.3. naujojo(-ųjų) / pasiliekančio(-ių) jungtinės veiklos partnerio(-ių) raštišką sutikimą(-us) pakeisti pasitraukiantį(-čius) jungtinės veiklos partnerį(-ius) bei priimti visus pasitraukiančio(-ių) jungtinės veiklos partnerio(-ių) įsipareigojimus pagal jungtinės veiklos Sutartį bei naujojo(-ųjų)/pasiliekančio(-ių) jungtinės veiklos partnerio(-ių) kvalifikaciją pagrindžiantys dokumentai (jei taikoma).
 - 19.7.2. Rangovas įrodo Užsakovui naujojo(-ų)/pasiliekančio(-ių) jungtinės veiklos partnerio(-ių) patikimumą ir gebėjimą vykdyti paskirtas funkcijas;
 - 19.7.3. Rangovas gauna Užsakovo rašytinį sutikimą keisti jungtinės veiklos partnerius;
 - 19.7.4. Rangovas pateikia Užsakovui naujos jungtinės veiklos Sutarties kopiją, kurioje pasiliekančiojo(-ių) jungtinės veiklos partnerio(-ių) įsipareigojimai išlieka tokie patys kaip ir ankstesnėje jungtinės veiklos Sutartyje, o naujasis(-ieji)/pasiliekančias(-ys) jungtinės veiklos partneris(-iai) perima visus pasitraukiančiojo(-ių) jungtinės veiklos partnerio(-ių) įsipareigojimus pagal ankstesnę jungtinės veiklos sutartį.

20. Taikytina teisė ir ginčų sprendimo tvarka

- 20.1. Sutartis sudaryta, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, ir bus aiškinama taikant Lietuvos Respublikos teisę.
- 20.2. Bet koks ginčas, kylantis iš Sutarties, bus sprendžiamas tarpusavio konsultacijų ir derybų keliu. Atveju, jei ginčo nepavyktų išspręsti tarpusavio derybomis per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų, toks ginčas bus sprendžiamas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

21. Teisių perleidimas

- 21.1. Užsakovas turi teisę perleisti trečiajam asmeniui savo teises ir (ar) pareigas, kylančias iš Sutarties, be atskiro Rangovo sutikimo. Apie teisių ir (ar) pareigų perleidimą Rangovas informuojamas rašytiniu pranešimu.
- 21.2. Rangovas neturi teisės perleisti savo teisių ir (ar) įsipareigojimų, pagal Sutartį, tretiesiems asmenims be rašytinio Užsakovo sutikimo. Jei Rangovas nesilaiko šio reikalavimo, Rangovas ir teisių bei pareigų perėmėjas prieš Užsakovą atsako solidariai.

22. Baigiamosios nuostatos

- 22.1. Dėl to, kas neaptarta Sutartyje, Šalys vadovaujasi Lietuvos Respublikos teisės aktais.
- 22.2. Šalys įsipareigoja nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 (penkias) kalendorines dienas, informuoti viena kitą apie rekvizitų, nurodytų Sutarties SD, pasikeitimą. Iki informavimo apie

adreso pasikeitimą, visi šioje Sutartyje nurodytu adresu išsiųsti pranešimai ir kita korespondencija laikomi įteiktais tinkamai.

- 22.3. Bet kokie vienos Šalies dokumentai kitai Šaliai pagal šią Sutartį yra laikomi gautais: (1) jų gavimo ar perdavimo dieną (kai įteikiama per pasiuntinį ar asmeniškai); (2) išsiunčiami el. paštu Sutarties SD nurodytais adresais ir nurodytiems adresatams; ar (3) po 3 (trijų) kalendorinių dienų nuo išsiuntimo, siunčiant paštu iš anksto apmokėjus pašto išlaidas.
- 22.4. Sutartis sudaryta 2 (dviem) vienodą teisinę galią turinčiais egzemplioriais, po 1 (vieną) egzempliorių kiekvienai Šaliai.
-